

De moestuin van Thomas Jefferson op zijn landgoed Monticelli in Virginia.

‘Eetbare tuin is geen ontwerp-opgave’

‘Een productief landschap kan ook plezierig zijn om naar te kijken’, zei de kunstenaar en architect Fritz Haeg op woensdagavond 5 oktober in kunstcentrum Stroom in Den Haag. Maar zelfs de moestuinliefhebber Thomas Jefferson verborg zijn moestuin achter heggen op zijn landgoed Monticelli, en keek liever uit op een glad grasveld. ‘Waarom zijn dit soort tuinen verborgen?’, vroeg Haeg zich af. ‘Als je weet wie daar gewerkt heeft, weet je het. Slaven. Omdat mensen in moestuinen werken, willen we ze niet zien. Dat is hoe we voedsel een plek geven in ons landschap.’

Haeg is inmiddels een bekend man. Onder de noemer *edible gardens* transformeert hij sinds 2005 onooglijke grasveldjes tot bruikbare moestuinen. Hij begon met *front lawns*, de kaalgeschoren en extreem onderhouden grasveldjes in de buitenwijken van de grote Amerikaanse steden. Dat bleek in Amerika wereldnieuws, want, zoals Haeg in Den Haag het omschreef, ‘*front lawns are sacred*’, het is een puur ceremoniële ruimte die doet denken aan Engelse landschapstuinen en het grasveld van Jefferson. In sommige

steden is zelfs geregeld hoe hoog het gras mag zijn en is het illegaal om er voedsel te verbouwen. Ontwerpen doet Haeg nauwelijks aan de tuinen die hij samen met de bewoners aanplant. De schetsen die hij liet zien, bestonden voornamelijk uit plantschema’s. ‘Alle focus in de architectuur ligt op grootte en budget’, legde hij uit. ‘Dat leer je op architectenschool. Architecten moeten iets doen wat niemand anders kan.’ De eetbare tuinen zijn het tegenovergestelde. Haeg wil juist dat iedereen kan doen wat hij doet, namelijk leven brengen waar voorheen dode monocultuur was. ‘Wat gebeurt er als je voedsel verbouwt? Dan ben je daar elke dag. Op een grasveld kom je eens in de twee weken met een lawaaierige maaimachine.’ En het werkt. ‘Als we beginnen met planten zijn er binnen een kwartier kinderen, en die gaan niet meer weg.’ En zijn eetbare tuinen vinden overal in de wereld navolging.

Martin Woestenburger

www.fritzaeg.com